

POSTANOWIENIE

Dnia 8 stycznia 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Monika Koba

w sprawie z powództwa R. B. i A. L.
przeciwko A. K. i M. K. - W. jako następcom
prawnym W. K.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 8 stycznia 2019 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powoda R. B.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 24 czerwca 2016 r., sygn. akt I ACa [...], I ACz [...]

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) zasądza od powoda R. B. na rzecz pozwanych A. K. i M. K. – W. solidarnie kwotę 5.400 (pięć tysięcy czterysta) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego,**
- 3) przyznaje od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego w [...] na rzecz adwokat J. Z. kwotę 5.400 (pięć tysięcy czterysta) złotych powiększoną o należny podatek od towarów i usług tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 12 października 2015 r. Sąd Okręgowy w S. oddalił powództwo R. B. i A. L. przeciwko W. K. o zobowiązanie do zaniechania niedozwolonych działań w postaci wykorzystywania informacji stanowiących „tajemnicę przedsiębiorstwa” powodów, a także nakłaniania klientów i pracowników spółki jawnej R. w S. do rozwiązywania łączących ich ze spółką umów oraz zasądzenie kwoty 1.300.000 zł w związku z czynami nieuczciwej konkurencji, które doprowadziły do istotnego pogorszenia sytuacji finansowej spółki. Wyrokiem z dnia 24 czerwca 2016 r. Sąd Apelacyjny w [...] orzekając na skutek apelacji powoda R. B. i zażalenia powodów zmienił wyrok Sądu Okręgowego w S. z dnia 12 października 2015 r. jedynie w zakresie kosztów postępowania i oddalił apelację powoda.

W motywach rozstrzygnięcia podzielił ustalenia faktyczne Sądu Okręgowego, jak i ocenę prawną dochodzonego roszczenia z której wynikało, że pozwany nie dopuścił się czynów nieuczciwej konkurencji, nie nakłaniał pracowników do rozwiązania stosunku pracy ze spółką R., ani nie pośredniczył w zatrudnieniu ich u innego pracodawcy. Nie spowodował również zakończenia współpracy ze spółką przez jej dotychczasowych kontrahentów. Problemy spółki powodów, które spowodowały odejścia pracowników (w tym pozwanego) i strategicznych kontrahentów, zostały spowodowane znacznymi obciążeniami kredytowymi spółki, które wywołały zaległości płatnicze, zmniejszenie stanu magazynowego towarów, związany z tym spadek obrotów i systematyczne pogarszanie sytuacji spółki. Stwierdził również, że pozwany nie naruszył „tajemnicy przedsiębiorstwa” powodów, skoro powodowie nie określili, jakie dane uważają za poufne i nie podjęli żadnych procedur zabezpieczających. W tych okolicznościach Sąd Apelacyjny podzielił stanowisko Sądu Okręgowego, że wiedzę pozwanego o prawach rynku, handlu hurtowego artykułami spożywczymi i alkoholowymi, o podmiotach na tym rynku obecnych, stosowanych procedurach (marżach, upustach, bonusach), zdobytą przez wiele lat pracy w spółce R. należy traktować, jako doświadczenie zawodowe, które pozwany miał prawo wykorzystać u kolejnego pracodawcy, skoro powodowie nie zastosowali klauzul dotyczących zakazu pracy w konkurencyjnych

przedsiębiorstwach (art. 101¹ kodeksu pracy). Zaakceptował również stanowisko tego Sądu, że nie było podstaw do przeprowadzenia dowodu z opinii biegłego z dziedziny księgowości, skoro powód nie wykazał by pozwany dopuścił się czynów nieuczciwej konkurencji.

Orzeczenie to zostało zaskarżone skargą kasacyjną przez powoda. Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazał, że jest ona oczywiście uzasadniona. Zdaniem skarżącego Sąd Apelacyjny rażąco naruszył art. 18 ust. 1 w zw. z art. 3 ust. 1 oraz 11 i 12 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (jedn. tekst: Dz.U. z 2018 r., poz. 419, ze zm.) uznając, że wiedza, którą dysponował pozwany wynikała z jego doświadczenia zawodowego i była wiedzą łatwo dostępną, w sytuacji, gdy była ona wynikiem dostępu do „tajemnic przedsiębiorstwa”. Ponadto Sąd Apelacyjny nie wziął pod uwagę, że pozwany nakłaniał zarówno pracowników, jak i kontrahentów spółki R. do zerwania stosunków handlowych i pracowniczych ze spółką, co doprowadziło do całkowitego zaprzestania przez nią działalności. Bezzasadnie nie dopuścił również dowodu z opinii biegłego mimo, że samodzielna ocena rozmiaru uszczerbku spowodowanego przez pozwanego na skutek czynów nieuczciwej konkurencji nie była możliwa.

W odpowiedzi na skargę pozwany wniósł o jej odrzucenie lub odmowę przyjęcia jej do rozpoznania i zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.

W toku postępowania kasacyjnego pozwany W. K. zmarł, a w jego miejsce do postępowania wstąpili, jego następcy prawni A. K. i M. K. – W..

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, którego rozpoznanie przez Sąd Najwyższy musi być uzasadnione względami o szczególnej doniosłości, wykraczającymi poza indywidualny interes skarżącego, a mającymi swoje źródło w interesie publicznym. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Sąd

Najwyższy w ramach przedsądu bada tylko wskazane w skardze kasacyjnej okoliczności uzasadniające jej przyjęcie do rozpoznania, a nie podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie. Cel wymagania określonego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty tylko przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania.

Oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłance wymienionej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wymaga wykazania niewątpliwej, widocznej *prima facie*, bez konieczności głębszej analizy, sprzeczności orzeczenia z zasadniczymi i nie podlegającymi różnej wykładni przepisami albo jego wydania w wyniku oczywiście błędnej, widocznej bez głębszej analizy prawniczej wykładni lub niewłaściwego zastosowania prawa. Natomiast skarżący przedstawiając, jako okoliczność uzasadniającą rozpoznanie skargi kasacyjnej „oczywiste naruszenie prawa” powinien wykazać kwalifikowany charakter tego naruszenia (por. m.in.: postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP 2004, nr 6, poz. 100 i z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49).

Skonfrontowanie zaskarżonego orzeczenia z uzasadnieniem wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie pozwala na stwierdzenie, by spełniona została przesłanka oczywistej zasadności skargi, o której mowa wyżej.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania został skonstruowany z pominięciem zasady związania Sądu Najwyższego w postępowaniu kasacyjnym podstawą faktyczną rozstrzygnięcia i niedopuszczalnością kwestionowania w tym postępowaniu oceny dowodów przeprowadzonej przez sąd drugiej instancji (art. 398³ § 3 i art. 398¹³ § 2 k.p.c.). Skarżący pominął, że z podstawy faktycznej rozstrzygnięcia wynika, że nie wykazał, by pozwany nakłaniał pracowników i kontrahentów do zerwania współpracy ze spółką R., a przyczyny istotnych problemów tej spółki nie miały swojego źródła w postępowaniu pozwanego. Rażące naruszenie prawa procesowego nie może polegać na nie przeprowadzeniu dowodu z opinii biegłego z zakresu księgowości na okoliczność wysokości szkody,

w sytuacji, gdy powód, w świetle motywów zaskarżonego orzeczenia, nie wykazał odpowiedzialności pozwanego, co do samej zasady.

Nieprzekonujący jest również wywód, że oczywista zasadność skargi wynikała z nie zakwalifikowania postępowania pozwanego, jako naruszenia „tajemnicy przedsiębiorstwa”. Skarżący nie dostrzega, że wiedza, doświadczenie i umiejętności zdobyte przez pracownika w czasie zatrudnienia nie korzystają z ustawowej ochrony na rzecz przedsiębiorstwa, chociaż – ze względu na zasadę swobody umów – należy dopuścić możliwość zawarcia przez pracodawcę i pracownika porozumienia zawierającego klauzulę ograniczającą posługiwanie się tą wiedzą w celach konkurencyjnych po ustaniu zatrudnienia, w tym w ramach stosunku pracy na rzecz podmiotu prowadzącego taką samą działalność. Z podstawy faktycznej rozstrzygnięcia wynika jednak, że żadnych umów o zakazie konkurencji (art. 101¹ i 102¹ kodeksu pracy) z pozwanym nie zawierano, a powód nie podjął działań organizacyjnych i porządkowych w celu utrzymania danych wiadomości w tajemnicy (por. m.in. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 3 października 2000 r., I CKN 304/00, OSNC 2001, nr 4, poz. 59 i z dnia 5 września 2001 r., I CKN 1159/00, OSNC 2002, nr 5, poz. 67).

W konsekwencji argumentacja przytoczona we wniosku nie wykazuje tezy, że zaskarżone orzeczenie stanowi konsekwencję kardynalnych błędów w zakresie prawa procesowego i materialnego, których efektem jest orzeczenie oczywiście wadliwe.

Z przytoczonych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, nie znajdując też okoliczności, które w ramach przedsądu jest obowiązany brać pod uwagę z urzędu.

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3, i w zw. z art. 391 § 1 w zw. z art. 398²¹ k.p.c. i § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015, poz. 1800, ze zm.), a o kosztach nieopłaconej pomocy prawnej na podstawie § 16 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 8 pkt 7 i § 3 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r.

w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz.U. z 2016 r., poz. 1714, ze zm.).